

rově. Nelze tu proto použití ustanovení § 155 zák. čís. 221/1924 sb. z. a n., jak správně dovodil již první soud. Pro úplnost se dodává, že by tu nebylo lze použití ani ustanovení § 55 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., jehož se ostatně žalobce vůbec nedovolával.

Čís. 13643.

Jest na přejímateli obchodu (§ 1409 obč. zák.), by podnikl vše, co podle okolností případu lze rozumně na něm požadovati, by se obeznámil se stavem podniku, který přejímá, a to nejen po stránce aktiv, nýbrž i pasiv. Jen, zachoval-li tuto péči a přes to o podnikovém závazku nezvěděl, jest prost ručení.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R I 530/34.)

Žalovaní převzali obchod s uhlím od Z-a, jenž dlužil žalující firmě P., velkoobchod s uhlím, zažalovaný peníz. Žalobu o zaplacení proti žalovaným odůvodňoval žalobce tím, že žalovaní musili věděti o dlužích u žalující strany, souvisejících s podnikem Z-ovým, neboť v době, kdy žalovaní přejímali obchod, vedla žalující strana proti Z-ovi exekuci, při čemž na obecním úřadě v Č. byly vyvěšeny dražební edikty, že státní dráhy činily námitky z podnětu staničního úřadu proti dražbě kůlny stojící na drážním pozemku, že i ze zápisu Z-a se mohli žalovaní dověděti o tom, že účty žalující strany nejsou zapraveny. Procesní soud prvního stolu žalobu zamítl. Důvody: Na straně žalující jest, by prokázala, že přejímatel podniku o vymáhání dluhu věděl nebo věděti musel, t. j. o nichž by věděl, kdyby při přejímání dbal normální pozornosti (§ 1297 obč. zák.). Přejímatel nemá však povinnost informační, nemá povinnost dotazovati se prodávatele, zda na podniku jsou dluhy a jaké. Přes to však strana žalovaná, jak zjištěno, se Z-a dotazovala po dlužích podniku, a tento ji ujistil, že kromě dluhu fě Č. Kč 17.000 a fě W. Kč 8000, jiných dluhů nemá. Tudíž šetřila strana žalovaná normální péče, ana šla nad svoji povinnost. Vždyť platí zásada poctivého obchodního styku (§ 863 obč. zák.) a, jestliže strana žalovaná uvěřila Z-ovi, nelze ji tuto důvěru vytýkati, zvláště ano není ani tvrzeno, že tu byl důvod k nedůvěře. I když byla před nebo v době převzetí na obecní desce vyhláška o exekuci proti Z-ovi, nemá tato vyhláška v sobě předpoklad všeobecné notoričnosti, a kdyby strana žalující tvrdila, že žalovaná její obsah znala, musila by to dokázati. Strana žalovaná neměla povinnost informační, a tudíž nemusila se dotazovati na staničním úřadě v Č. o stavu podniku Z-ova. Strana žalovaná neměla povinnost vyžadovati od Z-a jeho obchodní spisy, a tento pak ani nebyl povinen je vésti nebo vydati, když není ani tvrzeno a prokázáno, že byl protokolovaným obchodníkem. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Odvolatelka, provádějíc odvolací důvod nesprávného posouzení právního, vytýká především, že napadený rozsudek vychází z nesprávného právního názoru, že přejímatel nemá povinnost informační a nemá povinnost dotazovati

se prodavatele, zda na podniku jsou dluhy a jaké. Odvolatelka dále uvádí, že, kdyby byl správný názor napadeného rozsudku, by ustanovení § 1409 obč. zák. nemělo vůbec praktického významu, neboť nelze mimo případy, kdy to přejímatel sám doznal, nikdy prokázat, že přejímatel o dluhích věděl. Tato výtku odvolatelky jest důvodná. Již rozhodnutí čís. 4259 sb. n. s. vysvětlilo, co jest rozuměti slovy »znáti musil«, v ten rozum, že jest tím rozuměti »nevědomost spočívající v zanedbání povinné péče« po rozumu § 1297 obč. zák. a čl. 282 obchod. zák. a že odpověď na otázku, zda žalovaný o dluhu vědět musil, jest výsledkem právního uvažování a odvození logických závěrů ze zjištěných okolností. Prvý soud zjistil a odvolací soud zjištění jeho jako správná přejímá, že strana žalovaná se Z-a dotazovala po dluhích podniku a že tento ji ujistil, že kromě dluhů fě Č. Kč 17.000.— a fě W. Kč 8000.— jiných dluhů nemá. Poněvadž při přejímání obchodu jest vzhledem k důsledkům ustanovení § 1409 obč. zák. věci povinné péče a opatrnosti přejímatele, by hleděl zjistiti, zda prodatel obchodu má obchodní dluhy a v jaké výši, kázala opatrnost, by se žalovaní, když jim prodatel řekl, že kromě uvedených dluhů, jiných dluhů nemá, přeptali na tyto poměry, dali si předložiti průkazy o tom, že dluhy jsou zaplacený, by se zajistili zadržením částky tržové ceny nebo jinakým způsobem pro případ, že by tomu tak nebylo. Opatrnost byla tu na místě, tím spíše, an Z. ve smlouvě ze dne 2. prosince 1932 sám prohlašoval, že případné pohledávky jiných stran proti němu sám ponese a k tomu se kupní smlouvou zavázal. Žalovaní měli možnost vyzvati Z-a, by jim předložil účty firem uhlí dodávajících, jichž jména snadno mohli zjistiti. Mohli od něho též žádati, by jim předložil potvrzení o zaplacení účtů, kteréžto potvrzenky zajisté by míti musel i když, jak se tvrdí, obchodní knihy nevedl. Když žalovaní této opatrnosti nešetřili, jest o nich vzhledem k době § 33 konk. ř. říci, že dluhy při náležité opatrnosti seznati museli a zodpovídají za nedostatek této opatrnosti podle § 1409 obč. zák. a jsou proto právi z dluhů těch, byť i o nich nevěděli.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Podle § 1409 obč. zák. jest přejímatel podniku bez újmy dalšího ručení zcizitelova přímo zavázán věřitelům za dluhy náležející k podniku, které při odevzdání znal nebo znáti musil. Jde tedy o to, zda žalovaní, přejímající obchod Z-ův, věděli o žalobcově obchodní pohledávce za prodávkou podniku, jak bylo tvrzeno v žalobě. V tom ohledu nebyly zjištěny okolnosti, z nichž by bylo lze usuzovati na přímou vědomost žalovaných o dluhu. Jest proto dále uvážiti, zda žalovaní při vynaložení povinné péče (§ 1297 obč. zák. a čl. 282 obch. zák.) mohli o tomto dluhu zvědět, neboť to je smysl zákonného obratu »znáti musil« (srov. rozh. čís. 4259 sb. n. s., které sice řeší případ, jež má na zřeteli § 187 třetí dílčí novely k občanskému zákonu, jenž však jest § 1409 obč. zák. obdobný). Vyžaduje tudíž zákon, by přejímatel obchodu podnikl vše, co podle okolností případu lze rozumně na něm požadovati, by se obeznámil se stavem podniku, který přejímá, a to nejen po stránce aktiv, nýbrž i pasiv. Jen, zachoval-li tuto péči a přes to o tom podnikovém závazku nezvěděl, jest

prost ručení. Podle zjištění nižších soudů spokojili se žalovaní tím, že se Z-a otázali, zda není jiných dluhů, než které jim oznámil. To nestačilo. Není myslitelné ani při podniku menšího rozsahu, by podnikatel nevedl vůbec záznamy, aby nezakládal účty a běžnou korespondenci, jak činí i každý průměrný soukromník. Žalovaní se ani nepokusili, vyžádati si tyto doklady a vůbec se o nic dále nestarali, ač zřejmě počítali s tím, že by se mohly vyskytnouti ještě další závazky, pojavše do smlouvy, že v tom případě je ponese Z. Projevili tudíž žalovaní při převzetí podniku nápadnou bezstarostnost, nezachovali povinnou péči a zodpovídají i za pohledávku žalobcovu, o níž není sporno, že je pohledávkou vzešlou z provozu podniku Z-ova z doby před jeho předáním žalovaným. Poněvadž však nebyla probrána otázka, zda žalovaní, jak tvrdili, zaplatili na dlužích převzatého podniku již tolik, kolik činí jeho hodnota, ve kterémž případě by podle § 1409 druhá věta obč. zák. byli prosti dalšího ručení, zrušil odvolací soud právem rozsudek procesního soudu, uloživ mu, by v tomto směru dále jednal a znovu rozhodl.

Čís. 13644.

K zajištění peněžitě pohledávky jest nepřipustné prozatímní opatření soudní záповědí odpůrci, by úrodu a les způsobily ke kácení ze svého statku neprodal a nedal je do zástavy.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R I 539/34.)

Soud prvé stolice povolil k zajištění peněžitě pohledávky prozatímní opatření soudní záповědí odpůrci, by úroda z roku 1934 jakož i les způsobily ke kácení ze svého velkostatku P. předem neprodal ani nedal do zástavy. Re k u r s n í s o u d zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. D ů v o d y: Podle § 295 ob. zák. obč. jest plodiny a stromy, které jsou spojeny s pozemkem a nebyly ještě odděleny, považovati za věci nemovité. Podle § 379 poslední odstavec ex. ř. nesmí býti k zajištění peněžitých pohledávek vydána záповěď, by nebyly zcizovány nebo zastavovány nemovitosti. Výkaz o nedoplatku obecní dávky z přírůstků hodnoty nemovitosti ohrožené strany proti odpůrci na nedoplatek dávky 40.583 Kč s přísl. ze dne 22. prosince 1933, jehož vykonatelnost jest potvrzena, jest považovati za exekuční titul ve smyslu exekučního řádu a na základě tohoto exekučního titulu může ohrožená strana vykonati exekuční úkony. Avšak podle § 379 ex. ř. nepřipouští se k zajištění peněžitých pohledávek zatímní opatření, pokud strana k témuž účelu může vymoci, by na jmění odpůrcovo byly vykonány exekuční úkony, při čemž tvrzení (obava) ohrožené strany, že případné exekuční výkony by ji nemohly uspokojiti, jest nerozhodující, vzhledem na přesný doslov tohoto zákonného místa.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení rekursního soudu odpovídá i stavu věci i zákonu. Z ustanovení § 295 obč. zák. a § 379 ex. ř. v napadeném usnesení uvedených jasně vysvítá, že prozatímní opatření, jehož povolení navrhovatel